

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: nbu@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: +380 (44) 298-65-55,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: nbu@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>

Національна асоціація страховиків
України
office@nasu.com.ua

Про здійснення належної
перевірки окремої категорії
клієнтів

Національний банк України (далі – Національний банк) розглянув лист Національної асоціації страховиків України від 11.05.2026 № 2-449 (далі – Лист) щодо здійснення належної перевірки клієнтів – суб'єктів оборонно-промислового комплексу та військових формувань в умовах дії постанови Кабінету Міністрів України від 03.10.2025 № 1257 “Про затвердження Порядку тимчасового обмеження доступу до інформації щодо підприємств, установ та організацій у сфері оборонно-промислового комплексу” (далі – Порядок) та повідомляє таке.

1. *Які офіційні джерела інформації страховик може використовувати для здійснення ідентифікації та верифікації клієнтів (у тому числі для ідентифікації та верифікації їх представників) – підприємств, установ та організацій у сфері оборонно-промислового комплексу (як державних, так і приватних), щодо яких відповідно до Постанови № 1257 застосовано тимчасове обмеження доступу до інформації в публічних електронних реєстрах?*

Відповідно до абзацу другого частини четвертої статті 11 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон про ПВК/ФТ) належна перевірка здійснюється в разі встановлення ділових відносин (крім ділових відносин, встановлених на підставі договорів страхування, що не містять накопичувальної складової та загальна страхова премія за якими не перевищує 40 тисяч гривень або її сума еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті).

Перелік ідентифікаційних даних, які суб'єкт первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ) зобов'язаний встановити щодо юридичної особи-резидента, визначений у пункті 3 частини дев'ятої статті 11 Закону про ПВК/ФТ, а саме:

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Олійник Дмитро Ігорович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000
Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

25-0010/59246
від 25.06.2026 12:23

повне найменування, місцезнаходження; дату та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) про проведення державної реєстрації, відомості про виконавчий орган (органи управління); ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном; ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України; реквізити банку, у якому відкрито рахунок, і номер поточного рахунку.

Крім того, згідно з абзацом третім частини восьмої статті 11 Закону про ПВК/ФТ реквізити банку, в якому відкрито рахунок клієнту, номер поточного рахунка, місце проживання або місце перебування фізичної особи – резидента України (місце проживання або місце тимчасового перебування фізичної особи – нерезидента в Україні), відомості про виконавчий орган (органи управління), а також інша інформація, необхідна для з'ясування мети та характеру майбутніх ділових відносин, проведення на постійній основі моніторингу ділових відносин та фінансових операцій клієнта, встановлених суб'єктом первинного фінансового моніторингу на підставі офіційних документів та/або інформації, одержаної від клієнта (представника клієнта) та засвідченої ним, а також з інших офіційних та/або надійних джерел, якщо така інформація є відкритою, не потребують верифікації в разі відсутності в суб'єкта первинного фінансового моніторингу підозр щодо достовірності (чинності) таких документів та/або інформації.

Згідно з Порядком на період дії правового режиму воєнного стану запроваджується обмеження доступу до інформації щодо підприємств, установ та організацій у сфері оборонно-промислового комплексу. Підприємства, визначені критично важливими для функціонування економіки в особливий період у сфері оборонно-промислового комплексу або критично важливими для забезпечення потреб Збройних Сил, інших військових формувань в особливий період, можуть звернутися до Міністерства оборони України із письмовим запитом про тимчасове обмеження доступу до інформації про такі підприємства, оприлюдненої у публічних електронних реєстрах та на електронних інформаційних ресурсах. Водночас для цілей Порядку оприлюдненням вважається розміщення у відкритому доступі інформації як на платній, так і безоплатній основі, **але оприлюдненням не вважається надання доступу до інформації за умови попередньої ідентифікації отримувача такої інформації за допомогою кваліфікованого електронного підпису.**

З урахуванням вищезазначеного повідомляємо, що СПФМ для ідентифікації та верифікації суб'єктів оборонно-промислового комплексу та військових формувань можуть використовувати:

офіційні документи, надані клієнтом (наприклад, витяг з ЄДР);

інформацію, отриману шляхом доступу до інформаційних ресурсів за умови попередньої ідентифікації за допомогою кваліфікованого електронного підпису (за можливості);

дані, зазначені клієнтом в опитувальнику (номер поточного рахунку, місце проживання особи, яка має право розпоряджатися рахунком та/або майном).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

25-0010/59246

від 25.06.2026 12:23

2. Чи допускається застосування спрощених заходів належної перевірки відповідно до статті 13 Закону ПВК/ФТ та додатка 5 до Положення про здійснення установами фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28.07.2020 № 107 (зі змінами) (далі – Положення № 107) щодо клієнтів – військових частин та інших військових формувань (засновником яких є Міністерство оборони України або інший центральний орган виконавчої влади у сфері оборони) на підставі їх належності до державних органів та установ, які повністю утримуються за рахунок державного бюджету?

Слід зазначити, у додатку II до Директиви (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, що вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 648/2012 Європейського Парламенту і Ради, а також скасовує Директиву 2005/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради та Директиву Комісії 2006/70/ЄС (далі – Директива), положення якої імплементовані до Закону про ПВК/ФТ, наведений невичерпний перелік факторів і видів доказів потенційно нижчого ризику, зокрема:

1. Фактори ризику, пов'язаного з клієнтом:

- а) публічні компанії, зареєстровані на фондовій біржі, на які поширюються вимоги щодо розкриття інформації (на підставі правил фондової біржі, закону або зобов'язальних інструментів), що накладають вимоги стосовно забезпечення належної прозорості бенефіціарної власності;
- б) публічні адміністрації або підприємства;
- с) клієнти є резидентами географічних районів нижчого ризику відповідно до пункту 3.

2. Фактори ризику, пов'язаного з продуктом, послугою, операцією або каналом постачання:

- а) договори страхування життя з низькою страховою премією;
- б) договори пенсійного страхування, якщо вони не передбачають можливості дострокового розірвання та якщо договір страхування не може бути використаний в якості застави;
- с) пенсійна, накопичувальна або подібна схема, яка забезпечує пенсійні виплати працівникам, внески до якої здійснюються шляхом вирахування із заробітної плати, а правила схеми не дозволяють передавати право власності на частку учасника схеми;
- д) фінансові продукти або послуги, які надають належним чином визначені і обмежені послуги певним типам клієнтів з метою розширення доступу для цілей фінансової інклюзії;
- е) продукти, щодо яких управління ризиками відмивання грошей або фінансування тероризму здійснюється на основі інших факторів, таких як встановлення граничних значень для гаманця або прозорість власності (наприклад, деякі види електронних грошей).

Відповідно до частини першої статті 13 Закону про ПВК/ФТ СПФМ має право здійснювати спрощені заходи належної перевірки щодо клієнтів, ризик ділових

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

25-0010/59246

від 25.06.2026 12:23

відносин з якими (ризик фінансової операції без встановлення ділових відносин яких) є низьким.

Під час прийняття рішення щодо здійснення спрощених заходів належної перевірки СПФМ зобов'язаний пересвідчитися, що ризик ділових відносин з клієнтом (ризик фінансової операції без встановлення ділових відносин) є низьким (частина друга статті 13 Закону про ПВК/ФТ).

3. Який порядок ідентифікації, верифікації, встановлення структури власності та кінцевого бенефіціарного власника (далі – КБВ) застосовується щодо приватних юридичних осіб, визнаних критично важливими для забезпечення потреб оборонно-промислового комплексу, у разі відмови такого клієнта надати ідентифікаційні дані з посиланням на Порядок? Чи розглядається така відмова як підстава для встановлення неприйнятно високого ризику ділових відносин у розумінні статті 15 Закону про ПВК/ФТ?

На думку Національного банку, визнання підприємства критично важливим для забезпечення потреб оборонно-промислового комплексу та застосування обмеженого доступу до інформації відповідно до Порядку не є підставою для відмови клієнтом у наданні СПФМ інформації, необхідної для ідентифікації та верифікації клієнта. Порядок запроваджує обмеження відкритого доступу до інформаційних ресурсів третіх осіб, але не забороняє доступ до інформації за умови попередньої ідентифікації отримувача такої інформації за допомогою кваліфікованого електронного підпису.

СПФМ має право витребувати, а клієнт, представник клієнта зобов'язані подати інформацію (офіційні документи), необхідну (необхідні) для здійснення належної перевірки, а також для виконання таким СПФМ інших вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (частина сьома статті 11 Закону про ПВК/ФТ).

Згідно з вимогами статті 15 Закону про ПВК/ФТ СПФМ зобов'язаний відмовитися від встановлення (підтримання) ділових відносин / відмовити клієнту у відкритті рахунка (обслуговуванні), у тому числі шляхом розірвання ділових відносин, закриття рахунка/відмовитися від проведення фінансової операції, зокрема, у разі ненадання клієнтом необхідних для здійснення належної перевірки клієнта документів чи відомостей.

Порядок встановлення КБВ клієнта визначений у додатку 4 до Положення № 107 і поширюється на зазначену категорію клієнтів. Так, відповідно до пункту 3 додатка 4 до Положення № 107 установа для встановлення та верифікації особи КБВ має право використовувати дані, що містяться в офіційних документах, офіційних та/або інших відкритих джерелах, зокрема в іноземних державних реєстрах, подібних до ЄДР. Установа також може використовувати інформацію, отриману від клієнта, уживаючи необхідних заходів із перевірки отриманої інформації за допомогою інших джерел.

Вимоги щодо встановлення КБВ установа виконує з використанням ризик-орієнтованого підходу, ураховуючи виявлені критерії ризиків. Водночас обсяг дій

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

25-0010/59246

від 25.06.2026 12:23

установи зі збору необхідної інформації та глибина аналізу отриманої інформації мають бути пропорційні виявленим ризикам, зокрема складності структури власності юридичної особи. У будь-якому разі установа має вжити заходів, достатніх для того, щоб бути впевненою, що вона знає, хто є КБВ (або що КБВ відсутній), та для отримання розуміння права власності (контролю) та структури власності (пункт 5 додатка 4 до Положення № 107).

Також звертаємо увагу, що згідно з частиною шостою статті 11 Закону про ПВК/ФТ СПФМ мають право витребувати, а державні органи, державні реєстратори зобов'язані протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту надати відповідно до законодавства інформацію, що стосується здійснення належної перевірки. Отже, для цілей встановлення або уточнення даних щодо КБВ клієнта СПФМ мають право звернутися до державних реєстраторів із відповідним запитом.

4. Який документ або довідка від уповноваженого державного органу є достатнім підтвердженням статусу клієнта як критично важливого підприємства у сфері оборонно-промислового комплексу для цілей здійснення належної перевірки клієнта страховиком та який мінімальний обсяг ідентифікаційних даних страховик може приймати від такого клієнта без порушення вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ?

Критерії та Порядок, за якими здійснюється визначення підприємств, установ та організацій, які є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, а також критично важливими для забезпечення потреб Збройних Сил, інших військових формувань в особливий період, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2023 № 76 «Деякі питання реалізації положень Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” щодо бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 05.06.2024 № 650) (зі змінами) (далі – Порядок КМУ).

Так, відповідно до пункту 9 Порядку КМУ державними органами, уповноваженими приймати рішення про визнання підприємств критично важливими для забезпечення потреб Збройних Сил, інших військових формувань в особливий період є Міністерство оборони України та центральні органи виконавчої влади, що здійснюють керівництво відповідним військовим формуванням (крім Збройних Сил), утвореним відповідно до законів України, Служба безпеки України.

Згідно з пунктом 13 Порядку КМУ органи, зазначені у пункті 9 Порядку КМУ, зобов'язані у строк не більш як 10 робочих днів з дня отримання відповідного звернення підприємства розглянути його та за результатами розгляду прийняти одне з таких рішень:

про визначення підприємства, установи чи організації критично важливими для забезпечення потреб Збройних Сил, інших військових формувань в особливий період;

про відмову у визначенні підприємства, установи чи організації критично важливими для забезпечення потреб Збройних Сил, інших військових формувань в особливий період.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

25-0010/59246

від 25.06.2026 12:23

Обсяг ідентифікаційних даних, які СПФМ повинен встановити щодо клієнта, який визнаний критично важливим підприємством у сфері оборонно-промислового комплексу, є таким самим, як і для інших клієнтів, та наведений у відповіді на питання 1 цього листа.

6. Чи планує Національний банк унесення відповідних змін до Положення № 107 та/або до постанови Правління Національного банку України від 23.03.2022 № 60 “Про особливості виконання окремих вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) протягом дії воєнного стану” (далі – Постанова № 60) з метою врегулювання особливостей здійснення належної перевірки клієнтів – суб’єктів оборонно-промислового комплексу на період дії воєнного стану?

Звертаємо увагу, що відповідно до пункту 4 постанови Правління Національного банку України від 20.12.2024 № 153 “Про затвердження Положення про порядок організації виконання окремих вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) протягом дії воєнного стану та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України” (зі змінами) (далі – Постанова № 153) Постанова № 60 втратила чинність. Національний банк не планує внесення змін до Положення № 107 та Постанови № 153 у частині питань, про які йдеться в Листі, оскільки норми Порядку, на думку Національного банку, не впливають на обов’язки СПФМ щодо здійснення належної перевірки клієнтів.

Заступник Голови

Дмитро ОЛІЙНИК

Белікова Світлана
(044) 230 18 95

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Олійник Дмитро Ігорович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000
Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

25-0010/59246
від 25.06.2026 12:23